No. 1020 Zaterdag 11 Juli 1903. 20ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 10 Juli.

BERICHT.

Van af heden is het *bureau der redactie* niet meer gevestigd op Pietermaai, Plein Concordia, N°. 129, maar aan de Overzijde, Waterkant, N°. 223, het bureau der administratie blijft echter op Pietermaai. Beleefdelijk verzoeken wij derhalve onzen abonnenten, medewerkers, correspondenten en den heeren redacteurs op wier couranten wij zijn ingeteekend, of met wie wij ruil drijven, op deze verandering te willen letten.

De Redactie.

ONZE BEGROOTING IN DEN KOLONIALEN RAAD.

Maandagavond heeft de publieke behandeling onzer begrooting plaats gehad. Er waren tien leden aanwezig met inbegrip van den Voorzitter. Nadat de notulen der vorige vergadering waren voorgelezen, werd er mededeeling gedaan der ingekomen stukken, twee in getal, te weten: een bericht, dat de ondervoorzitter tot herstel van gezondheid voor eenigen tijd naar Amerika was gegaan en een ander, dat de heer J. Möller zich naar Caracas had begeven als lid van het gemengd scheidsgerecht.

Hierna werd overgegaan tot de publieke behandeling der begrooting. De Voorzitter begon met den leden te verzoeken, of iemand hunner ook iets had tegen de algemeene strekking der begrooting.

De heer J. P. E. Gaerste stond het eerst op om te verklaren, dat hij volgens eed en geweten meende te moeten stemmen tegen de nieuwe en verhoogde posten. De toestand waarin, wij nu verkeeren, kan zoo niet blijven, de subsidie van het Moederland is reeds veel te hoog en voortdurend wordt deze nog verhoogd. De kolonie mag niet langer een lastpost zijn voor Nederland maar een eerepost; het is daarom onze plicht de tering naar de nering te zetten en de begrooting niet zoo hoog op te drijven.

Die groote uitgaven zijn vroeger tijden ontstaan, toen onze kolonie ook grootere inkomsten had en daarmede de uitgaven kon dekken, nu zijn de uitgaven even hoog gebleven, vermeerderen zelfs, maar de inkomsten zijn veel verminderd, vandaar het stadig aangroeien der subsidie. De phosphaat brengt ons nog slechts een 4000 Gld van Aruba, maar anders zijn er geen buitengewone inkomsten meer en zelfs de gewone zijn zeer gering nu de handel kwijnt, de landbouw en veeteelt bijna niet bestaat. Nu de regeering van Venezuela Coro heeft gesloten voor de scheepvaart zullen de nadeelen voor den handel op Curaçao nog grooter worden.

Is er dus vermindering van inkomsten, dan volge er ook vermindering van uitgaven. Derhalve zal de heer Gaerste stemmen tegen alle verhoogde posten met uitzondering van dien voor het aanschaffen van middelen om water te verkrijgen in de kolonie, omdat dit allernoodzakelijkst is.

Nu volgde de heer Mr. C. Henriquez, die er op wees, dat de middelen om de uitgaven te dekken gezocht zullen worden in een nieuwe belasting, welke de kolonie nog meer zal drukken. Zeker, ook het Moederland zal ons gaarne willen helpen, volgens het devies: *je mantiendrai* zal het ons vasthouden, ondersteunen en niet loslaten. Er is nog wel iets te maken van onze kolonie, maar toch heeft hij bezwaren tegen sommige middelen die men beproeven wil om de kolonie op te heffen, als daar zijn die nieuwe posten uitgetrokken voor landbouw en visscherij. Dit zal wel vermeerdering van theoretische kennis brengen, maar geen praktisch voordeel. Daarom zal ook hij stemmen tegen die nieuwe en verhoogde posten, met uitzondering van den memoriepost voor het R. K. Onderwijs, deze heeft zijn volle sympathie, omdat hij, als lid der schoolcommissie zelf gezien heeft dat de tegenwoordige subsidie niet toereikend is en het R. K. Onderwijs recht heeft op vermeerdering daarvan.

De heer C. Statius Muller bracht in herinnering, dat die nieuwe posten dit jaar wederom op de begrooting waren gebracht, nadat de Gouverneur hiertoe door den Minister was gemachtigd, het Moederland zal derhalve zeker deze nieuwe posten goedkeuren. Ook mag de mogelijke invoering van een nieuwe belasting geen leiddraad wezen om tegen de begrooting te stemmen. De Gouverneur zegt immers: „dat niet alleen, wanneer de door den Raad bedoelde „enkelen", die nu geen belasting betalen, worden belast, maar ook zoo de meerderen, die wel belasting betalen, maar al in heel slechte verhouding tot hunne draagkracht, meer naar evenredigheid van die draagkracht in de kosten der koloniale huishouding bijdragen, de inkomsten, zelfs wanneer van eene bepaalde belasting*verhooging* geen sprake is, zeer waarschijnlijk wel zullen aangroeien." Memorie van Antwoord.

En waarom zou de landbouw niet meer productief kunnen worden, als er maar beproefd wordt met nieuwe uitgaven vooruit te komen en niet op hetzelfde achterlijke punt worde halt gehouden. Hij stemt dus vóór alle posten en wil tevens verklaren, dat hij de aanvrage om verhooging van subsidie voor het R. K. Onderwijs ook gaarne steunen zal.

De Voorzitter, de heer E. D. E. van den Bossche meent hier te moeten opmerken, dat de leden, die in de afdeelingvergadering geen aanmerking maken en bij publieke behandeling wel, zeer zeker slechts van hun recht gebruik maken, maar van het Bestuur geen antwoord meer ontvangen op hun bezwaren.

De heer M. Henriquez antwoordt hierop, dat hij nog jong in den Raad is en wellicht wat groen in de wijze van behandeling der zaken, maar dat hij meende te moeten stemmen tegen maatregelen die niet doelmatig zijn.

De heer H. H. R. Chapman is overtuigd, dat het Moederland een treurigen indruk moet ontvangen van onze begrooting, niet alleen echter om deze reden, om dit zoo veel mogelijk nog te voorkomen, keurt ook hij sommige posten af, want het Moederland heeft altijd getoond ons te willen helpen. Al hoorde men verleden jaar in de Tweede Kamer mompelen, dat het goed riemen snijden was van andermans leer, toch zou hij sommige verhoogde posten goedkeuren, daar zij nuttig en noodzakelijk waren. Gaarne zou hij de Kolonie vrij zien van subsidie uit 't Moederland, maar dit kan vooreerst nog niet verwacht worden, wij hebben krachtige hulp noodig om wat vooruit te komen.

Welke posten moeten dan worden afgekeurd uit plicht? Al de nieuwe posten met uitzondering van één, zijn nuttig en noodzakelijk tot welzijn der kolonie. Met vertrouwen mögen wij deze buitengewone hulp aan 't Moederland vragen, nu 't meer en meer blijkt, dat Holland ons thans wil helpen.

De Raad schijnt met schrik bevangen door het spook belasting. Laat die belasting toch eerst vrijelijk worden ingediend, ook dan nog kunnen we afstemmen, als zij niet dragelijk is. Wat hier algemeen bekend is, behoeft niet bewezen te worden; gebrek aan bewijs kan den Raad derhalve niet ten laste worden gelegd in zake der verklaring, dat vermeerdering der belasting hier onmogelijk is. De Gouverneur verzekert, dat 't wel mogelijk is, maar bewijst het evenmin; maar zij die Curaçao kennen weten, dat de belastingschuldigen niet meer belast kunnen worden.

Om zich hiervan te overtuigen, heeft men slechts een oogenblik na te gaan, wie er belasting betalen.

Vooreerst de grondeigenaren, d. i. plantagehouders en bezitters van huizen.

De plantages kunnen de 1% belasting niet opbrengen in deze tijden van droogte en ellende; op 3 na zijn alle groote plantagehouders geruïneerd. Een bestuur, dat den landbouw bevorderen wil, moet begrijpen, dat plantages niet zwaarder belast kunnen worden.

Wat de huizen betreft, de meeste staan leeg. De Venezolanen, die voor korteren tijd hier verblijven, betrekken ze soms, maar de huisbazen ontvangen niet altijd hun geld en toch moeten zij belasting betalen, niet van de huurwaarde, maar van de getaxeerde waarde van het eigendom zelf. De bloei der kolonie, d. i. de bloei der bevolking wordt door deze belasting tegengegaan.

Echter is er nieuwe belasting noodig, omdat de tegenwoordige niet billijk verdeeld is. Eenigen zijn niet, anderen slecht belast. De opbrengst der weerbaarheidsbelasting is geen goede maatstaf voor de draagkracht der kolonie.

De Voorzitter meent, dat deze hoogst nuttige beschouwingen misschien beter op haar plaats zijn bij de indiening der nieuwe belastingwet.

De heer Chapman is van oordeel, dat hij vrijheid heeft al de bezwaren tegen de begrooting te mogen bespreken. Hij kort zich echter wat in en wijst er op, dat het onverantwoord zou wezen niet met nieuwe middelen te trachten het kwijnend bestaan van landbouw en visscherij op te heffen. Zeer juist verklaarde hij ten slotte, dat hij weinig heil zag in het aanschaffen van een boormachine, maar meer verwachtte van het indammen. Het bedrag 10,000 Gld. was hiertoe te gering, men moest dus een beroep doen op het Moederland zelve.

De Heer C. Statius Muller meent de aandacht der leden er op te moeten vestigen, dat de nieuwe belastingwet door Holland den Gouverneur in de pen was gegeven. Zijn beschouwing hierover reserveerde hij voor de afzonderlijke behandeling der belastingwet.

Mr. J. B. Gorsira klaagt over de houding der leden in deze publieke behandeling, deze houding heeft hem zeer gehinderd. Het zou den schijn hebben, alsof het verslag der rapporteurs de gevoelens van den Raad niet weergaf, omdat daarin niets vermeld staat van al de bezwaren, die nu te berde zijn gebracht, daarom meent hij publiek te moeten verklaren, dat in de afdeelingen niets daarvan gezegd is.

De toestand moge waar geteekend zijn door den heer Gaerste, de nieuwe posten behoeven echter niet per se jaarlijks terug te keeren, en daarom zal hij vóór stemmen, omdat Holland thans ons helpen wil.

De Voorzitter verzocht nu den leden, alvorens tot de behandeling der artikelen over te gaan, op te willen geven bij welke artikelen die heeren iets wilde op- of aanmerken, opdat men later niet de beschuldiging zou herhalen, dat de Voorzitter met automobielen snelheid de begrooting had afgehamerd.

De heer Gaerste en de heer Henriquez gaven eenige nummers op, maar al spoedig bleek dat door de verschillende wijzigingen eenige verwarring in de opgaven der getallen was ontstaan.

Bij artikel 2*a* zeide de heer Gaerste, dat hij tegen de verhooging was van f 2,140, omdat vermeerdering van ambtenaarspersoneel hem niet strikt noodzakelijk voorkwam.

C. Statius Muller wees er op, dat deze verhoogde post slechts schijnbaar groote vermeerdering van uitgave ten gevolge zou hebben, in werkelijkheid was deze zeer gering; daarbij komt, dat verleden jaar deze post reeds was goedgekeurd en nu volgens machtiging van den Minister opnieuw op de begrooting gebracht.

Mr. Gorsira vraagt den heer Gaerste of deze alleen tegen de verhooging of tegen den nieuwen post in zijn geheel is?

De heer Gaerste verklaart te zijn tegen den nieuwen post in zijn geheel en stelt voor dezen te schrappen.

Bij stemming staakten de stemmen en moest deze post op een nieuwe vergadering worden behandeld.

Nu liepen de artikeltjes vlug van stapel tot 148 (nieuw artikel): Kosten......etc. voor het visscherijbedrijf.

De heer HENRIQUEZ had geen vertrouwen in den uitslag en meende, dat dit verspilling van geld zou wezen en stelde daarom voor dezen post te schrappen.

De leden C. STATIUS MULLER en CHAPMAN meenden in tegendeel, dat nieuwe proeven voor de visscherij zeer voordeelig zouden zijn.

Wederom staakten de stemmen en werd de beslissing tot een volgende vergadering uitgesteld.

Toen lid HENRIQUEZ opnieuw van de begrooting wilde afvoeren art 149: „Aandeel van Curaçao in het traktement van den inspecteur van den landbouw voor West-Indië," wees C. ST. MULLER er op, dat deze post reeds was goedgekeurd en in Nederland al stappen waren gedaan ter uitvoering van den door den Raad goedgekeurden post.

Hierop trekt lid HENRIQUEZ zijn amendement in voor dezen en de volgende posten. Met nog een paar kortere interrupties: ging het weer voort tot art. 184 (oud art.) „Verlichting van straten, pleinen en landingsplaatsen." De heer M. E. CURIEL stelt voor dezen post met 200 Gld. te verhoogen tot verlichting van het park, dat werkelijk een sieraad van de stad is, maar, helaas, 's avonds bij gebrek aan voldoende verlichting een schande om redenen hier niet aan te raken. Daarom stelde hij deze verhooging voor tot sieraad der stad en bevordering der zedelijkheid.

Mr. J. B. GORSIRA stemde voorgaand lid bij, en meent tevens een warm woord van waardeering te moeten spreken uit dankbaarheid voor de damusclub *Entre-Nous*. Door de energieke volharding vooral van een dame was het park een waar sieraad geworden, hij zou daarom gaarne medehelpen de zware lasten der dames eenigszins te verlichten en ook mede te werken om onzedelijkheid in 't gezicht van 't raadhuis tegen te gaan, maar toch vreesde hij, dat de Minister weer zou schrappen, echter hoopte hij, dat nu beter inlichtingen zijn verstrekt, Z.Exc. van gevoelen zou zijn veranderd. Met algemeene stemmen werd deze verhooging aangenomen.

Alles liep nu verder vlot van stapel. Den volgenden dag half een was er vergadering om te beslissen over de amendementen GAERSTE en HENRIQUEZ. De heer GAERSTE trok het zijne in, dat van den heer HENRIQUEZ viel met 6 tegen 4 stemmen.

Het Hollandsch in Oost-Indie.

De Lezer zal zich herinneren hoe wij als de beste methode om het hollandsch algemeen te maken de beperking onzer moedertaal tot de stad en de best ontwikkelde leerlingen op de eilanden aanriedden, omdat alleen bij hen iets van zulk onderwijs te wachten was en wij daarom redelijk mochten hopen onze taal over eenige jaren meer algemeen te zien. De bezwaren die wij voelden tegen de invoering onzer taal ook in de buitendistricten en op alle scholen op de eilanden worden nu op buitengewone wijze versterkt door de opvallende eenstemmigheid in oordeel met ons van twee Bladen van gezag. De citaten vonden wij in het Kol. Weekblad en drukken zè hier af:

De afdeeling Batavia der groep van het ALGEMEEN NEDERLANDSCH VERBOND VAN NED. INDIE hield onlangs eene bijeenkomst, waartoe ook nietleden van het verbond toegang hadden.

Het *Bat. Nbl.* wijst er op, dat Mr. Th. H. de Meester niet zeer aanmoedigend sprak over het brengen der nederlandsche taal aan ALLE inlanders. Hij wenscht de aandacht gevestigd te zien op de woorden in het reglement, dat de hollandsche taal gebracht zou worden aan de *daarvoor geschikte elementen* van het inlandsche volk.

Tusschen de regels door liet de heer de Meester het opportuniteitsbezwaar doorschemeren van gebrek aan geld, ook van de regeering om, ten opzichte harer taak, de bevordering van het onderwijs, op de krachtigste wijze haar plicht te doen. Het was niet de oprichter der groep, die hier sprak, het was de vice-president van den Raad van Indië als pleitbezorger der regeering, ter verklaring van de gebrekkige wijze, waarop art. 125 van het regeerings-reglement (het openbaar onderwijs is het voorwerp van de aanhoudende zorg van den Gouverneur-generaal) wordt nageleefd.

Dit wat de algemeene strekking van het behandelde betreft.

Wij zouden hiermede kunnen volstaan, daar het den lezers voldoende bekend is, wat in deze richting in het koloniaal program van Moederland en Koloniën is opgenomen (zie onze vroegere Koloniale weekbladen, waarin de verslagen daarvoor zijn bekend gemaakt), toch willen wij met een enkel woord mededeelen van hetgeen het *N. v. d. dag voor N. I.* en het *Onderwijs* ter zake in hun bladen aanteekenen.

Het eerste blad geeft Mr. de Meester, ZONDER EENIG VOORBEHOUD, volkomen gelijk, wanneer deze met reserve spreekt over één plan, dat in uitvoerbaarheid en in practisch nut, gelijk staat met een utopie.

Waar de Javaan rijst noodig heeft, *vóór alle* dingen rijst, is het, volgens dat blad, gladweg onzin om hem hollandsch te gaan leeren. Elke cent daarvoor besteed, is weggeworpen.

Wat heeft de javaansche *landbouwer* aan hollandsch, om welke reden zou hij het gaan leeren? Om welke reden zou het gouvernement honderden millioenen besteden aan het oprichten en het in stand houden van scholen, bestemd om aan een oostersch volk eene westersche taal te leeren, natuurlijk machinaal?

Dat de HOOFDEN, de ONTWIKKELDEN, de bemiddelden hollandsch leeren, acht het blad voortreffelijk, de gelegenheid daartoe kan worden uitgebreid, maar het javaansche volk heeft geen vreemde taal noodig en noemt dat blad dan ook elke poging, om voor dit denkbeeld te strijden, krachtsverspilling en krachtsversnippering. Bovendien acht het blad het onmogelijk, al wilde men er jaarlijks 300 millioen gulden voor uitgeven.

Denk eens aan de streken, waar „schaarschte" heerscht, aan de „verwaarloosde irrigatie", aan de verschrikkelijke onveiligheid voor personen en goederen over geheel Java, aan de absoluut onvoldoende geneeskundige verzorging, aan de duizende javaansche moeders die jaarlijks in 't kraambed sterven, aan de blinden, de krankzinnigen, de hongerenden, dan zult ge moeten lachen om de bespottelijke utopie, om de nederlandsche taal te brengen aan heel het javaansche VOLK. Dit volk heeft honger, GEEF HET RIJST EN DAARNA ONDERWIJS IN ZIJN EIGEN TAAL, IN LEZEN, SCHRIJVEN EN REKENEN, IN HET JAVAANSCH.

En daarom zegt dat blad: „Hulde aan den heer de Meester."

Het *Onderwijs* verklaart met genoegen te hebben vernomen dat de directeur van O. E. en N. ook in die vergadering weer warm heeft gepleit voor invoering van „hollandsch" op de voornaamste inlandsche scholen en zelfs heeft aangedrongen op mildere bepalingen omtrent het toelaten van inlanders op de europeesche scholen.

De bezwarende bepaling, dat inlanders hollandsch moeten kennen, om op de europeesche school toegelaten te worden, zou de directeur van O. E. en N. gaarne laten vervallen.

Het *Onderwijs* merkt op, dat met deze bepaling al genoeg de hand wordt gelicht en dat het geenszins in het belang van de europeesche school zou zijn, indien voortaan alle inlanders zonder kennis van het hollandsch werden toegelaten. Het gevolg zou zijn, dat er op de lagere school nog meer moest geleerd worden dan nu.

Het europeesche kind, dat wel hollandsch kent als het op school komt, zou er de dupe van worden en dat mag niet, al is het beginsel, dat hier voorop staat, nog zoo mooi. Geen enkel verstandig inlander zal zoo iets trouwens eischen.

Het weekblad zou het dan ook zeer toejuichen, indien de regeering eindelijk eens kon besluiten de inlanders van aanzienlijken huize in de gelegenheid te stellen hun kinderen hollandsch te leeren, ja meent zelfs, dat zij niet langer doof mag blijven voor de stemmen, die aan alle kanten uit de inlandsche maatschappij opgaan om scholen, w. i. het hollandsch als leervak wordt opgenomen, doch er is volgens dat blad maar één middel om de verbreiding van de hollandsche taal voor te bereiden en tevens aan den wensch van velen te voldoen, men voere het hollandsch als leervak in op alle kweekscholen en de *voornaamste* inlandsche lagere scholen.

Daarmede zou dan voorloopig in de behoefte voorzien.

Aan het „Ned. Verbond" de taak om de regeering daartoe te bewegen.

Nog vermeldt het *Onderwijs* met genoegen, dat ook de heer de Meester in de vergadering onomwonden als zijn meening heeft gezegd, dat het verkeerd is de inlanders te verbieden hollandsch te spreken tegen een Europeaan.

Emigratie.

Aangaande de emigratie naar Suriname ontvingen wij het volgende schrijven:

„'t Is mij een waar genoegen U in betrekkelijk geruststellenden zin te kunnen beantwoorden. Betrekkelijk, wijl lichamelijke en zedelijke gevaren bij ophoopingen van volk aan openbare werken in boschland wel nooit zullen ontbreken. De condities echter, waarin thans vreemd werkvolk naar hier komt, zijn menschelijkerwijze geworden oneindig gunstiger dan die waaronder de Arubianen zich aan de goudplacers verbonden. Ik zeg dit met betrekking tot het terrein, wat het eerste jaar onderhanden komt.

De spoorlijn gaat van de stad onmiddellijk in het gezondste district van Suriname, waar ik zelf acht jaar lang eene uitstekende gezondheid heb genoten. Op eenige minuten afstand van onze statie Marianella, waar twee Paters en een broeder vast verblijven, komt een hoofdstation en een hospitaal voor de beambten èn het werkvolk van den spoorweg. Men is thans reeds bezig met de gebouwen. En dat er eene inrichting zelfs als sanatorium voor zieken uit de stad zal komen, heb ik uit zeer vertrouwbare bron. Verder vertelt men als zeker, dat er drie geneesheeren komen, van welke twee met de treinen op en neer zullen trekken, dus de werklieden volgen zullen. Onder stoffelijk opzicht is er bij onzen gouverneur, die niet kleinzielig is en *onbekrompen* handelt, waarborg genoeg. Wat het geestelijke betreft: tegen anderen in heeft de Gouverneur de plaatsing van het hospitaal bij Marianella stokstijf gehandhaafd *met de wetenschap, dat aldaar geestelijken zijn voor het bedienen der zieken en een hernhuttersche dominée.*

De streek, waarin gedurende het eerste jaar zal gearbeid worden, is een malariastreek geweest maar een zeer gezonde. Het zou echter een malariastreek kunnen worden *door het ontbosschen* van het terrein aan weerszijden van den bestaanden weg. Vandaar de zoo tijdige voorzorgen om in den geneeskundigen dienst te voorzien.

We mogen gerust verwachten, dat men zijn best zal doen voor eene behoorlijke huisvesting, zooals die bij kampementen mogelijk is. Ik verwacht groote loodsen en hangmatten, enz., maar daarvan is voor het oogenblik niets bekend. Bezwaren voor de gezondheid leveren zulke loodsen niet, voor de zeden misschien minder dan afzonderlijke hokken.

Is de trein eenmaal aan 't loopen, dan moeten de zieken per tram òf naar de stad òf naar Marianella vervoerd worden: op beide plaatsen is gelegenheid om priesterlijke hulp te erlangen.

Wat den Zondag betreft, de werklieden zullen òf naar de stad moeten komen òf naar Marianella moeten gaan om de H. Mis te hooren."

Men denke nu echter niet, dat wij de emigratie aanraden. Maar door noodzakelijkheid *gedwongen* om elders brood te zoeken, zullen onze mannen in Suriname in oneindig betere condities thans werken dan vroeger. Zeer terecht wijst onze collega *La Cruz* op de noodzakelijke aanvulling van het contract, de voorwaarde namelijk, dat de mannen niet al het geld alleen in handen krijgen, maar dat het loon ook gedeeltelijk aan hun achtergebleven vrouwen moet worden uitbetaald. 't Is te hopen, dat ons Gouvernement een dergelijke bepaling in het contract verplichtbaar stelt, het zal een voordeel wezen voor de mannen, die werken en met minder geld minder aan verleiding blootstaan, alsmede een voordeel voor hun familie, die achterbleef en waarvoor zij werken moeten.

Ingezonden Stukken.

To the Editor of „*Amigoe di Curaçao.*

Dear Mr. Editor,

Although Redgauntlet's letter published in the month of April, is too full of high flown language and is bounded on all sides by dictionaries, yet it is lacking in three points, namely; common-sense, sound argument, and prudence, a fact which has been agreed upon by all its intelligent readers, on the ground that it has most positively failed to produce any contradiction of the facts asserted by the writer of the article in the „Amigoe di Curaçao", as I doubt not, that writer himself or some other one for him will surely show.

In doing justice to „Mi Por Sambo," who has been called by Redgauntlet, *a cringing parasite*, I must state, that in my opinion, Sambo resorted to what Redgauntlet calls *an unintelligible jargon*, in order to suit his language to which it relates wig *Obeah*: not because he was unable to make use of a better style of language; for Sambo appears to me to be quite the contrary to what Redgauntlet in his heated imagination calls „dull", but even though he were „dull" still it is evident, that his assertions, in his „unintelligible jargon" have gine home and produced such uneasiness that Redgauntlet can no longer keep back his mind on that subject, a fact proved, because Sambo's jargon has been referred to even after a period of or about four months. I may wel say with the proverbe, *A guilty conscience needs accuser*, which fact prives itself here: for if the Obeah had did not fit the learned head of Redgauntlet, he would never have commented upon Sambo's „jargon", after he had thought to treat it with the contempt, that Sambo slunk back. (Mark well his own contradiction,) because he at the same time gives it all possible consideration, by commenting upon it. I am of the positive opinion that Sambo's „jargon" did strike the quilty party hard, and had all that time been festering within his heart and having now reached a crisis similar to on abscess, it could no longer remain within, and therefore found its vent, and has made itself manifest to even those who at first doubted his guilt and defended his cause.

I could not believe that Sambo, from what I know of him, would cringe for you Redgauntlett or any one else, and in my further opinion, you were to all intents and purposes very impertinent in your remarks against one who did not trouble you personnaly in any way whatever.

I know from certain facts that there are many disagreable assertions concerning the Obeah affare

by which Sambo will make you tremble if you provoke him to wrath. I am aware also that poor Sambo has never swallowed any lexicons, so that he cannot arrive to the height of Redgauntlet's effusions, who though published a chain of words strong enough to hold a bull, was yet unable to give any confutation of the arguments of the writer of the article published in the aforesaid paper, nor ever against Sambo's. I will conclude by telling Redgauntlet that I think that if his writings, etc., were to be analysed he would prove to be more of a cringing parasite than Mi Por Sambo.

A DEFENDER OF SAMBO.

St. Martin N. P. 27st June 1903.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Kerkelijke berichten.

Woensdag ll. heeft Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS in de St. Anna-kerk aan 174 kinderen het H. Vormsel toegediend.

Maandag vertrekt Monseigneur met de *Gouverneur Van den Brandhof* naar Bonaire om aldaar het H. Vormsel toe te dienen en visitatie te houden.

* *
*

Verleden Woensdag heeft Z. D. H. Mgr. J. J. A. VAN BAARS de nieuwe woning der Eerwaarde Paters naast de St. Anna-kerk ingewijd, waarna het nieuwe gebouw werd betrokken. Behalve dat dit flink afgewerkte huis met vriendelijken gevel een waar sieraad is voor de stad, is het luchtig en ruim gebouwd en berekend voor de tropen, zoodat de Weleerw. Paters eindelijk eens een huisvesting bezitten, waar zij minder van de benauwende warmte zullen te lijden hebben en wat geriefelijker kunnen wonen.

* *
*

Tot onze vreugde kunnen wij melden, dat in den toestand van Mgr. C. BLOMMERDE een gunstige wending is gekomen.

De Zeereerw. Mère FRANCISCA is stervende, haar dood kan ieder oogenblik verwacht worden.

Z. H. De Paus

Gisteren maakte het *Diaro* het volgende kabelgram openbaar: „De gezondheidstoestand van den Paus is vrij ernstig. Men heeft Z. H. de laatste H. H. Sakramenten toegediend. Men meent dat de dood spoedig zal intreden.

Met het oog op den spoedig te verwachten dood van den Paus, heeft de Koning van Italië zijn vertrek naar Parijs uitgesteld.

De laatste berichten zeggen, dat de Paus stervende is."

Dit kabelgram dateert van 7 Juli ll. en dato 8 Juli werd gemeld:

„Mgr. Gibbons maakt toebereidselen om naar Rome te vertrekken." Als Kardinaal moet Mgr. Gibbons zoo mogelijk bij de keuze van een nieuwen Paus tegenwoordig zijn. Om het uitstel der reis des Konings en het vertrek van den Kardinaal, vreezen wij dat ditmaal het treurige bericht maar al te waar is.

De Gouverneur.

Gelukkig zijn de verontrustende berichten omtrent de ziekte van onzen Landvoogd overdreven gebleken. Z.H.E.G. heeft een weinig koorts gehad, maar was weder zoo spoedig hersteld, dat hij plan heeft Maandag a. s. met de *Gouverneur van den Brandhof* een reis naar Bonaire te maken.

Posterij.

Van af 1 September a. s. zullen de blauwe hollandsche postzegels met overdruk 12½ cent CURAÇAO buiten gebruik worden gesteld, maar kunnen, mits gaaf en ongeschonden, nog tot 30 Sept. d. a. v. worden ingewisseld. Van af 1 September komen er nieuwe postzegels in gebruik met de beeltenis van de Koningin. Deze aankondiging zal vooral welkom wezen aan heeren liefhebbers en dieven!

* *
*

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Leticia Hollander, Elena Linderboon, Carmen E. Meijer, J. H. Pietersz Jz., Marcelita Regales, Petronilia Valentin.

Een aangeteekend stuk geadresseerd aan: Chumaceiro y de Lima, casa Filatélica y Redactora de „El Correo del Caribe."

Niet voor verzending vatbaar één dukwerk geadresseerd aan C. C. Debrot, Pto. Cabello, en één aan Samuel de Sola, para la Sra. Rachel Namías de Crasto (ubi?)

* *
*

De met den Nederlandschen paketschoener *Gouverneur van den Brandhof* naar St. Martin N. G., St. Eustatius en Saba te verzenden brievenmalen worden Maandag den 13den dezer om 8 A. M. gesloten.

Port.

Door het verlagen der brievenport voor de eilanden, Suriname en Holland en gelijkstelling van port voor alle landen, die in het internationaal verkeer zijn opgenomen, werd verleden jaar aan een reeds lang bestaande onbillijkheid een einde gemaakt. Wij hebben de bemoeiingen van den Postdirecteur ten zeerste gewaardeerd en brengen hem nogmaals onzen dank.

Wij zijn echter wel tevreden, maar niet voldaan. Nog andere onbillijkheden bestaan er in de Kolonie zelve, wat het brievenport betreft. Voor een brief naar Suriname of St. Martin moeten wij evenveel betalen, als voor een brief van de Overzijde naar Pietermaai. Zou ook hierin geen verandering en verbetering kunnen gebracht worden door verlaging van port tot 3 cts. voor brieven binnen den kring van het postkantoor, d. i. het stadsdistrict? Toen in Holland deze postzegels voor verzending binnen de kom der gemeente werden ingevoerd, nam de correspondentie zeer toe. Wij hopen, dat dit ook hier het geval zal wezen. Het is waar, dat na de laatste verlaging der port voor de kolonie de inkomsten der posterij niet verdubbeld zijn, omdat door gebrek aan handel ook de correspondentie gering is. In de stad echter zijn er gelegenheden te over, waarin men gaarne op goedkoope manier een bericht aan een ander zou willen zenden en niemand kan dit beter doen dan de post. De 3 cts postzegels bestaan reeds; op gewone dagen zal het op het kantoor ook niet zoo bijster druk wezen, dan dat er nog tijd genoeg over zal blijven tot behandeling van de stadscorrespondentie. We hebben nog wel andere wenschen, wat buslichting of bestelling betreft, maar het publiek moet ook medewerken om het verkeer met de stad en de buitendistricten wat moderner te maken en gemakkelijker. Iets moeten wij hier echter aan toevoegen. Nu voor de brieven slechts 5 cent wordt betaald voor het onderling verkeer met de eilanden en Suriname, evenals bij het binnenlandsch verkeer in Nederland, zouden wij ook gaarne zien, dat het port voor DRUKWERK verlaagd werd op ½ cent per nommer of exemplaar met of zonder bijvoegsel, indien het gewicht 40 gram niet te boven gaat evenals dit in Holland is geschied.

De hondenbelasting

In onzen collega *La Cruz* lezen wij, dat een zeventigtal armen uit het district de Noord op Aruba een request aan den Gouverneur hebben gericht om vrijstelling van de hondenbelasting minstens voor dit jaar, maar dat over hun verzoek afwijzend werd beschikt.

't Spijt ons voor de armen van de Noord. Zij hebben toch bij hun landbouw en visscherijbedrijf honden noodig om hun huis te bewaken, maar na den vierdubbelen moord werd de noodzakelijkheid van een sterke wacht nog beter ingezien. Zij houden zich overtuigd, dat zulk een misdaad, waarvoor veel tijd gevorderd werd, onmogelijk zou hebben plaatsgehad, als er meer waakhonden in de buurt waren geweest. Vandaar, dat velen zich van een hond hebben voorzien uit nood, maar wien het zeer hard zal vallen daarvoor nog belasting te moeten betalen. Zulk een uitgave, plus het onderhoud van den hond wordt hun te zwaar. In Holland bestaan ook belastingwetten, die door de Regeering zeer gematigd worden geënd, omdat de wet anders te veel zou drukken. Zou die alleszins billijke wijze van handelen ook hier niet kunnen gevolgd worden indien de honden niet uit weelde, maar uit noodzakelijkheid worden gehouden? Aruba brengt toch reeds veel aan hondenbelasting op. Bonaire betaalt 180 Gld., Aruba 700 Gld. en Curaçao maar 1000 Gld. Er volgt uit deze opgave wel, dat op Aruba zeer veel honden worden gehouden en dat het doel der wet, tegengaan van overlast, hier goed in 't oog moet worden gehouden, maar tevens kan men er uit afleiden, dat de bewoners daar in andere omstandigheden verkeeren Vooral zouden wij wat toegevendheid willen verzoeken, als men berekenen kan, dat de 700 Gld. toch wel in zullen komen, en ver worden overschreden, omdat het meerder aantal honden gedurende dit jaar wijzen zoude op toename der wakers na den vierdubbelen moord en dat de honden dus werkelijk uit noodzakelijkheid worden gehouden en niet uit weelde.

Geld te veel.

De Gezaghebber van Bonaire heeft verleden week 7000 Gld. naar Curaçao verzonden als batig saldo voor de koloniale kas. Wij kunnen ons vergissen en misschien iets onmogelijks voorstellen, maar wanneer de inkomsten door bijzondere omstandigheden nu eens hooger waren dan geraamd is voor een bepaalden post, accijnsrecht bijv., zou het dan niet doenlijk zijn, dat dit overschot op Bonaire bleef om plaatselijke onkosten te dekken? De steiger wacht reeds lang op reparatie, althans er mag nog niet over worden gereden, tenzij over een afzonderlijke plank, welke daartoe is gelegd, echter tot groote vertraging en moeilijkheid bij lossen of laden.

Muziek.

Woensdagavond 8 ure heeft de kapel van het R. K. Jongensweeshuis van Sta. Rosa volgens een keurig gekozen program concert gegeven in het Wilhelmina-park. De dameclub *Entre-nous* heeft eer van deze invitatie. Het talrijk opgekomen publiek heeft genoten en juichte den jeugdigen kunstenaars en hun bekwamen directeur herhaaldelijk toe.

Officieele berichten.

Bij Gouvernements-beschikking, is:

1°. aan den Heer J. B. SIMMONS, Havenmeester en Loods op Saba, met ingang van den dag van zijn vertrek, drie maanden verlof verleend, met vergunning zich naar Engeland te begeven.

2°. aan den Heer E. H. SIMMONS, Ontvanger, tevens Ambtenaar van het Openbaar Ministerie bij 't Kantongerecht op het eiland Saba, tot herstel van gezondheid, drie maanden verlof verleend, met vergunning om zijn verloftijd buiten de kolonie door te brengen.

* *
*

In het belang van de zeevarenden wordt hierbij bekend gemaakt, dat Woensdag, den 22sten Juli a. s., tusschen half zeven en negen a. m. uit het Riffort alhier met scherp uit het geschut in zee zal worden geschoten.

Suriname.

Goud in de West.— Onze West maakt melding van eene nieuwe, belangrijke ontdekking op een placer in het Mindrinetiegebied, eene ontdekking die weder eens aantoont, hoe weinig men feitelijk afweet van de goudhoudende formatie in Suriname.

Men weet, dat de savannahs tot dusver als vrijwel waardeloos worden beschouwd, zonder dat het duidelijk was, op welke wetenschap die meening gegrond was.

Eenigen tijd geleden werden een paar battés gewasschen in een savannah van een placer, die goudhoudendheid van den grond ter plaatse aantoonden. Men besloot er een longtom (na de batié het primitiefste instrument, zoo men weet) op te stellen. Water ontbrak echter. In de hoop nu, eene verzameling van regenwater te krijgen, begon men een put te graven. Reeds op eenige voeten diepte stuitte men daarbij op een gravel-laag, waaruit zeldzaam mooie pépites te voorschijn kwamen. Verder werkende, bleek de plek uitermate rijk te zijn. In een half uur tijd werd met de batté een kilogram goud verkregen. Men maakte, op een honderd voet afstand, een tweeden put, waaruit ook groote pépites te voorschijn kwamen. Een derde put, weer honderd voet verder gegraven, bracht weer nieuwe pépites. Zoo heeft men thans drie longtoms opgesteld op de savannah, die te zamen in vier weken tijd, alleen aan pépites, 5 á 6000 gram gedegen goud opleverden. In 't geheel voerde het placer op één dag aan 23,074 gram goud, waaronder ruim tien kilogram afkomstig van den kwartsmolen.

Wij hopen, zegt *Onze West*, dat men de gravel-gang die zulke mooie resultaten opleverde, zal kunnen volgen, en nieuwe, rijke vondsen zullen worden aangevoerd.

Evenals bij vroegere vondsen op het placer, waar nu deze ontdekking heeft plaats gevonden zijn de pépites bladvormig, en scherpkantig, waaruit men wil afleiden, dat de kwartsgang — aangenomen dat zij daarvan afkomstig zijn — niet ver verwijderd kan zijn.

Onze West zegt ten slotte: „Op ditzelfde placer zijn op verschillende punten en tijdstippen belangrijke goudvondsten gedaan, evenals op zooveel plaatsen elders in de kolonie. Jammer dat aan systematisch onderzoek van den bodem nog zoo weinig is gedaan, zoodat de wetenschap, althans wat goud betreft, vrijwel nog in den blinde tast in Suriname. Men werkt maar voort, op goed geluk, tot het toeval rijke vindplaatsen doet ontdekken. Welke schatten zouden dan niet gevonden worden, indien door systematisch wetenschappelijk onderzoek kon worden aangegeven, waar zich de rijkste goudafzettingen moeten bevinden!"

Nederland.

Suriname en Curaçao.

Bij het afdeelingsonderzoek van wetsontwerpen tot vaststelling van begrootingsrekeningen werd opnieuw aangedrongen op uitvoering van de bepalingen in de Regeeringsreglementen omtrent de wettelijke regeling van de wijze van beheer en verantwoording der Koloniale geldmiddelen.

Ten aanzien van Curaçao werd het betreurd, dat de rekening over 1899 het aanzienlijk tekort aanwijst van f157.863.02. In verband hiermede werd geklaagd over de onnauwkeurige ramingen, zoowel van de uitgaven als van de inkomsten.

Buitenland.

Engeland. — Hoewel de speaker in het Engelsche Lagerhuis een algemeen debat over de fiscale en economische politiek der regeering als buiten de orde afwees, kwam deze bij de bespreking van de quaestie der graanrechten voldoende ter sprake, om aan 't debat een hooge beteekenis te geven.

Wat wellicht in geen ander land ter wereld mogelijk of denkbaar is geschiedde hier. De Minister van Financiën en de onder-secretaris van Financiën verklaarden zoo uitdrukkelijk mogelijk, dat zij het niet eens zijn met hun collega's, de premier lord Balfour en de Minister van Koloniën, Chamberlain, ten aanzien van diens financieele politiek. Zij hadden geen bezwaar tegen een onderzoek naar de mogelijkheid om aan de koloniën, een gepriviligeerde behandeling te verzekeren, maar zij waren overtuigd, dat dit onderzoek op niets kon uitloopen.

De Minister Ritchie zou verwonderd zijn als het onderzoek eenig practisch middel aan de hand zou doen om deze politiek uit te werken, en kon niet aannemen, dat de aan het vraagstuk verbonden moeilijkheden kunnen worden overwonnen op de wijze als tot dusver aangegeven. Overtuigd vrijhandelaar zou hij zich dan ook verzetten tegen politiek, die naar zijn overtuiging, nadeelig is voor Brittanniën en zijn koloniën, doch...... dat alles behoefde een onderzoek niet uit te sluiten. Men kon dit, op welk standpunt men ook stond, wenschelijk achten.

Nog scherper liet zich zijn voorganger uit Hicks Beack, conservatief als hij en minister in hetzelfde kabinet voor hem. Hij zou dit zelf thans nog zijn, naar hij opmerkte, indien het Parlement beter geluisterd had naar zijn waarschuwingen tegen de toeneming der nationale uitgaven, welke de heffing noodzakelijk maakten van de graanbelasting, die men thans weer wil opheffen. Hij zag, natuurlijk met genoegen, in die opheffing een beletsel voor de uitvoering van het plan van Chamberlain, wiens beginselen in deze de unionistische partij tot scheuring zouden brengen en meer zouden bijdragen tot de afscheiding dan tot de eenheid van het rijk. Hij deed een beroep op Balfour en Chamberlain om hun positie te overwegen en wel te begrijpen, dat het land nooit met hen zou medegaan en een beroep op de ministers, die het met Chamberlain oneens zijn om hun meening uit te spreken.

Zooals wij zagen, gaf Ridchie aan dezen oproep gehoor. Desgelijk deed de secretaris der schatkist Elliot, doch hierbij bleef het. Men sprak verder nog slechts over de opheffing der graanrechten, die algemeen instemming vond.

Algiers.— Het bombardement van Figig door de Franschen heeft eenige uitwerking gehad.

Boodschappers van 7 Skours kwamen volledige onderwerping aanbieden, doch Generaal O' Connor weigerde hen te ontvangen, verklarende niet met gemachtigden te onderhandelen maar met de djémaas zelf. De generaal zou 24 uur tijd geven waarna hij een nieuwe actie zou beginnen.

De naburige stammen, die de lieden van Figig steunden, hebben den strijd inmiddels weer opgegeven en zijn naar hun vestigingen teruggekeerd.

Frankrijk begint dan ook al te spreken van de voorwaarden, die het de voormannen zal opleggen. Het zal de oases niet vernielen, maar de bewoners van Figig zullen de kosten der expeditie moeten betalen, en de moordenaars, plunderaars, benevens wapens en munitie moeten inleveren.

Macedonie. — Blijkens verklaring van den Oostenrijkschen minister van buitenlandsche zaken zijn alle mogendheden het eens over de uitlegging van het tractaat van Berlijn en steunen zij de voorstellen van Oostenrijk en Rusland in zake Macedonië. De overeenstemming tusschen Rusland en Oostenrijk levert den meest soliden grondslag over het behoud van den vrede. *De Porte* tracht loyaal de verbeteringen in te voeren door de kabinetten te Weenen en Petersburg voorgesteld.

Servie. — Zooals de kabel reeds gemeld heeft, heeft zich in een dier rijken van verrassingen, welke Balkanstaten heeten, een vreeselijk drama afgespeeld. Servië's Koning en Koningin zijn, als gevolg van een samenzwering, beiden in hun slaapvertrekken vermoord.

Op 12-jarigen leeftijd tot den troon geroepen als opvolger zijns nietswaardigen vaders Milan, die hier gedwongen was afstand te doen van zijn macht, trad Koning Alexander in Aug. 1900 op 24-jarigen leeftijd in het huwelijk met de weduwe van den Servischen ingenieur Masjin, Draga Loenjevitsa, hofdame zijner moeder. Dit huwelijk werd door geen kinderen gezegend. Met den dood van Alexander, die den laatste was van zijn geslacht, zou dus de troon aan een ander moeten overgaan. Het geslacht van Karageorgewitch, dat vroeger reeds enkele jaren de Obrenowitschen van den troon verdrong, hoopte voor zich doch Draga, die niet van eerzucht, scheen vrij te pleiten, ijverde uit alle macht voor een harer broeders, die zij als troonopvolger wenschte te zien aangewezen. De 24e Maart jl. deed Alexander een Staatsgreep, die verondersteld werd met deze plannen verband te houden. Hij schafte de vrijzinnige Grondwet van April 1901, welke Servië het twee-kamerstelsel had geschonken af, en zond de volksvertegenwoordiging naar huis. Nieuwe verkiezingen volgde met het onlangs medegedeelde resultaat, dat de oppositie niet een plaats meer in het parlement bezette. Men vermoedde, dat deze nieuwe Skupschtina in haar eerste bijeenkomst Draga's broeder Nicodemus Loenjevitza tot troonopvolger zou aanwijzen.

Om dit te voorkomen spanden eenige officieren samen. Eerst werd beproefd de Koningin te vergiftigen, doch zij koesterde argwaan en liet haar schoothondje proeven, dat onmiddellijk dood bleef. De kok beroofde zich toen van het leven.

Thans, nu het gevaar dreigender werd door den terugkeer van haar broeder uit Brussel, werd op brutaler wijze opgetreden. De dienstdoende officier Naumovitch deed de deur van de slaapkamer springen door middel van dynamiet en trad deze binnen met een zestal officieren, waaronder de leider der samenzwering Masjin, een broeder van Draga's eerste man. Naumowitch wilde den koning dwingen afstand te teekenen van den troon in een stuk, dat zich daarenboven nog zeer beleedigend uitliet over de Koningin, door wie te huwen, de Koning oneer had gedaan aan zijn land. De koning trok als eenig antwoord zijn revolver en schoot Naumovitch, die hem een dergelijk stuk wilde doen teekenen, als een hond ter neer. Er ontstond toen een gevecht, waarbij de Koning werd doodgeschoten en de Koningin door dolksteken werd vermoord.

Het leger riep nog des nachts Peter [illegible] aanvoerders haastten zich, een voorloopige regeering in te stellen en haalden de heeren, die nu de regeering vormden en naar zij beweren geen vermoeden hadden van de samenzwering, uit hun huizen en zij aanvaardden den moeilijken plicht om het land uit den ordeloozen toestand te helpen en riepen de vroegere Skoepstjtina bijeen.

Vele deelnemers aan het complot hebben openlijk bekend, dat zij geen van de Karageorgievitsen of hun aanhangers in de samenzwering gekend hebben. Zij riepen Peter tot Koning uit, omdat zij alleen in zijn troonsbestijging een veiligen waarborg voor rust en orde in het land zagen.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen
NEW-YORK,
PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1903.	Zulia	Philad.	Marcb.	Caracas	Zulia	Marcb.
Vertrekt van NEW-YORK	Juli 4	Juli 11	Juli 18	Juli 25	Aug. 1	Aug. 8
Komt aan te SAN JUAN		16		30		13
Vertrekt van „		17		31		14
Doet CURAÇAO aan		19		Aug. 2		16
Komt aan te LA GUAIRA	11	20	26	3	8	17
Vertrekt van „	12	22	26	5	9	19
Komt aan te PTO. CABELLO		23		6		20
Vertrekt van „		24		7		21
Komt aan te CURAÇAO	13	25	27	8	10	22
Vertrekt van „	19	27	28	10	16	24
Doet LA GUAIRA aan	20				17	
„ SAN JUAN „		1		15		26
Komt aan te NEW-YORK	27	Aug. 6	Aug. 8	20	24	31

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Zulia	Merida	Merida	Merida	Zulia	Merida
Vertrekt van CURAÇAO	Juli 13	Juli 20	Juli 27	Aug. 2	Aug. 10	Aug. 17
Komt aan te MARACAIBO	14	21	28	3	11	18
Vertrekt van „	18	24	31	7	15	21
Komt aan te CURAÇAO	19	25	Aug. 1	8	16	22

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.